

Kom ihåg-lista för skogsmaskinförare i kontinuerlig beståndsvård

Avverkningstekniska anvisningar och naturhänsyn

Åtgärd	Anvisning
Planering av körstråk	<p>Planera körstråken till de ställen där det finns mest timmer att avverka. I nästa avverkning används i regel inte samma körstråk, utan man gör ett nytt. Tänk på vattenhushållningen och förutsättningarna för ett naturligt plantuppslag när du planerar körstråken.</p> <p>Sträva efter att spara eventuella torrakor och lågor, gamla överståndare och lövträd, speciellt aspar. Vid behov kan du flytta i synnerhet färsk död ved åt sidan.</p>
Extra fokus på att undvika rotskador, t.ex. med hjälp av barrträdsris	<p>Risken för rotskador ökar när avverkningar sker oftare. Man kan skydda kantträdens rötter genom att risa dem grundligt. Körstråken kan vara bredare än vanligt, upp till 5–10 meter. Luckhugning ingår i metoden. Om du är tveksam till att köra över en trädrot, ta bort trädet.</p> <p>Spara lövträd. Rotskador på lövträd medför ingen risk för skogens hälsa.</p>
Plockhugning	<p>Man skapar växtutrymme på stämplingsposten genom att ta bort grövre timmer och träd som inte har förutsättningar att utvecklas till timmermått av hög kvalitet. I luckorna som huggs främjas ljuskrävande vegetations växtförutsättningar och ett naturligt plantuppslag.</p> <p>Spara framför allt gamla lövträd som naturvårdsträd.</p>
Beakta kvaliteten på virket som ska fällas	<p>Försök bestämma kapningen redan innan du fäller trädet. På marknivå kan sikten vara dålig.</p> <p>Spara träd av svag kvalitet som naturvårdsträd.</p>
Bestånd som lämnas kvar	<p>Tänk på det kvarvarande beståndets förutsättningar att växa till timmermått och på de typiskt kortare avverkningsintervallen (15–20 år). Trädgrupper som vuxit tätt gallras tillsammans eller i två etapper. I granskog frigör man plats för underväxten och i karg tallskog ökar man grupperingen och flerskiktningen i beståndet.</p> <p>Låt enskilda träd, till exempel aspar, sälgar, överåriga barrträd eller träd med flera kronor, som passar som boträd för rovfåglar, stå kvar som naturvårdsträd. Spara också minst en grupp naturvårdsträd som åtminstone uppfyller certifieringskriterierna.</p>

Åtgärd	Anvisning
Undvik beståndsskador	<p>Planera på platsen i vilken ordning träden ska fällas. Undvik att skada träd i de lägre kronskikten. Typiska skador vid plockhuggning är brutna trädtoppar och barkskador. Om det inte går att fälla över körstråket ska man vid fällningen utnyttja andra träd som ska fällas för att styra fallriktningen och kvistningen. Ta bort träd som skadats vid avverkningen för att ge de kvarvarande träden bättre förutsättningar att växa och för ett bättre drivningsresultat.</p> <p>Spara naturligt brutna träd som högstubbar, speciellt björkar.</p>
Fällriktning på körstråket	<p>Sträva efter att om möjligt fälla träden i riktning mot det kommande körstråket eller lyft och fäll dem på körstråket.</p> <p>Se upp så du inte skadar död ved. Vid behov kan du flytta framför allt färsk död ved åt sidan.</p>
Travning av virkessortiment	<p>Överväg hur mycket utrymme stockarna behöver. Små luckor är tillåtna! Ta bort träd som stör arbetet för att det ska gå fortare. Kvista i den främre sektorn bredvid skördaren och beakta även skotningsarbetets smidighet.</p> <p>Spara död ved. Vid behov kan du flytta framför allt färsk död ved åt sidan.</p>
Spara plantorna	<p>Se upp så att kronorna på de träd som fälls inte skadar plantorna under dem, och akta plantskogen vid processandet av virket.</p> <p>Målet är en blandplantskog.</p>
Främja naturligt plantuppdrag och förutsättningar att växa	<p>När man söndrar markytan främjar man naturligt plantuppdrag i öppningarna. Man kan till exempel svänga runt med skotaren i en lucka. På torvmark kan man också ta upp högar med griparen. Har växtplatsen tillräckligt med ljus? Ta vid behov bort skuggande träd för att släppa in ljus från söder.</p> <p>Var försiktig så att liggande död ved inte går sönder.</p>
Viltbuskage	<p>Spara buskage åt viltet. Viltbuskagen får sedan utvecklas till framtida grupper av naturvårdsträd eller alternativt ogallrade korridorerna som kan användas som körstråk vid senare avverkningar.</p>
Vattenvård i virkesdrivningen	<p>Lämna sådana skyddszoner som certifieringen kräver. Undvik att korsa bäckar, rännilar och stora diken. Om det inte går att undvika bör man korsa vattenfåran där som underlaget bär bäst. Skydda vid behov övergångsstället med kronor och träd eller en tillfällig bro. Ta bort skyddet från vattenfåran efter avverkningen. Undvik att köra i skyddszonerna. Spara träd på vattensjuka områden för avdunstningens skull. Speciellt från friska, stora lövträd avdunstar det mycket vatten, vilket motverkar en stigande vattennivå.</p>

Beakta mångfalden och vattenvården

Kontrollera kraven i skogsägarens certifieringssystem.

Åtgärd	Anvisning
Spara naturvårdsträd, gärna i grupper	Koncentrera naturvårdsträden i grupper med många trädslag och underväxt. Som enskilda träd lönar det sig också att spara framför allt aspar, alar, rönnar och gamla träd. Spara också de naturvårdsträd och grupper av naturvårdsträd som sparats i tidigare avverkningar. Gallra inte i grupperna av naturvårdsträd.
Öka trädslagsblandningen	Bevara en mångsidig trädslagsblandning. Minska alltså inte antalet trädslag i skogen. Spara också trädslag som inte kommer att utnyttjas ekonomiskt. Aspar, alar, sälg, rönn och ädla lövträd är speciellt värdefulla för den biologiska mångfalden.
Spara viltbuskage	Spara viltbuskage framför allt på ogallrade områden. Ett av målen med viltbuskagen är att de ska utvecklas till grupper av naturvårdsträd längre fram.
Spara död ved	Undvik att köra över liggande död ved, och spara torrakor och högstubbar så hela som möjligt.
Gör högstubbar	Öka mängden död ved genom att göra högstubbar, i synnerhet av björk.
Lämna övergångszoner mot torvmark	Försäkra dig om att övergångszonen mellan torvmark och mo blir tillräckligt bred. Enstaka träd kan plockas bort, men undvik att söndra marken.
Främja biologisk mångfald på kantzon mot åker	Försäkra dig om att artrik och flerskiktad träd- och buskvegetation bevaras i kantzonen. Spara framför allt lövträd, buskar och en.
Beakta vattenvården	Lämna en enhetlig zon av varierande bredd mot vattendrag och småvatten, där markytan och buskskiktet bevaras intakta. Koncentrera naturvårdsträd intill skyddszonerna. Undersök förhållandena. Hur bred skyddszon som behövs kan variera enligt markens lutning, jordart och vattenflöde.
Trygga naturobjekt som är viktiga för mångfalden	Sådana livsmiljöer som skogslagen nämner lämnas utanför stämplingsposten. För att bevara ett naturobjekts egenskaper kan man genomföra plockhuggning på en stämplingspost som gränsar till naturobjektet. Plockhuggningen kan vara av lättare styrka än vanligt. Koncentrera grupper av naturvårdsträd till naturobjektets närhet.

Åtgärd	Anvisning
Trygga förekomster av speciella arter	<p>Om en sällsynt art har observerats på stämplingsposten ska det finnas närmare arbetsinstruktioner om hur man tryggar arten. Kontakta arbetsledningen om du gör en artobservation i samband med avverknigen, till exempel ser spillning av flygekorre eller ett boträd. Hur stora livsmiljöer som arterna behöver för sin fortlevnad varierar från art till art mellan en enskild trädstam och ett större skogsområde.</p>

Finlands skogscentral • Växel, tfn. 029 432 400 • skogscentralen.fi

Arbetseffektivitetsföreningen • tfn. 09 2904 1200 • tts.fi